

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 431/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Z., B., zastúpenej spoločnosťou a., s. r. o., konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. Z. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sdo 28/2011 a jeho uznesením z 30. júna 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. októbra 2011 doručená sťažnosť Z., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej spoločnosťou a., s. r. o., konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. Z. B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sdo 28/2011 a jeho uznesením z 30. júna 2011 (ďalej len „uznesenie z 30. júna 2011“ alebo „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Žalobou zo dňa 12. 10. 2009, podanou na Krajskom súde v Bratislave, sme sa domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia Krajského pozemkového úradu, sp. zn. 1079/199/2009, zo dňa 27. 07. 2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 08. 2009 a postupu správneho orgánu podľa § 247 a nasl. O. s. p. Krajský súd v Bratislave nás po podaní žalobného návrhu uznesením zo dňa 23. 10. 2009 vyzval o doplnenie žaloby o správne označenie žalobcu (meno, priezvisko, resp, obchodné meno, sídlo, IČO). V odôvodnení uviedol, že: „Z podania zo dňa 12. 10. 2010 nie je zrejmé, kto robí toto podanie. Žalobca je označený ako: užívateľia Z., členovia Z. Vo veci o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. 1079/199/2009 zo dňa 27. 07. 2009 bola splnomocnená advokátka JUDr. Z. B., ktorej však plnú moc udelili fyzické osoby, ktoré nie sú označené ako žalobcovia. Nakoľko súdu nie je zrejmé, či tieto fyzické osoby sú členovia Z., vyzval súd žalobcu o správne označenie žalobcu.“

Dňa 14. 10. 2010 nám bolo doručené uznesenie Krajského súdu zo dňa 24. 09. 2010, č. k. 4S 196/2009-30, ktorým súd rozhodol o zastavení konania. Súd v odôvodnení uznesenia, ktorým bolo predmetné konanie zastavené, uvádza:

„Súd na základe vyššie uvedených citovaných zákonných ustanovení konanie vo veci zastavil, nakoľko zo žaloby podanej advokátkou JUDr. B. nevedel ustáliť, kto predmetnú žalobu podáva, t. j. či sú žalobcami bližšie neoznačené fyzické osoby (menom, priezviskom, dátumom narodenia, bydliskom, štátnou príslušnosťou – náležitosti v zmysle § 79 ods. 1 O. s. p.) a ide o fyzické osoby, ktoré splnomocnili JUDr. B. na ich zastupovanie... alebo je žalobcom v žalobe uvedená právnická osoba – Z., ktorej označenie tiež nie je úplné, neobsahuje všeobecné náležitosti v zmysle § 79 ods. 1 O. s. p. (názov, obchodné meno, sídlo, IČO). V žalobe nie sú doložené doklady preukazujúce právnú subjektivitu takto označeného žalobcu.“...

V zákonom stanovenej lehote sme voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4S 196/2009-30, podali odvolanie zo dňa 22. 10. 2010. V odvolaní zo dňa 22. 10. 2010 sme na základe pokynov prvostupňového súdu upresnili označenie žalobcu v tomto konaní, ktorý splnomocnil na zastupovanie JUDr. Z. B., advokátku, a to nasledovne: „Na strane žalobcu vystupuje Z. (v ďalšom texte aj ako „ZO SZZ“), ktorej súčasťou je aj záhradková osada S.“. Túto skutočnosť sme podložili plnomocenstvom zo dňa 09. 10. 2009, podpísaným štatutárnymi zástupcami ZO SZZ (štatutárnymi zástupcami sú predseda ZO SZZ a tajomník ZO SZZ). Súčasne sme preukázali vznik ZO SZZ a uviedli sídlo. Keďže sme v lehote na podanie odvolania odstránili nedostatky podania, navrhovali sme, aby súd nášmu odvolaniu v celom rozsahu vyhovel a zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. 09. 2010, č. k. 4S 196/2009-30 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd ako súd odvolací dospel Uznesením zo dňa 31. 01. 2011, sp. zn. 1Sžr/6/2010, k záveru, že nami podané odvolanie je potrebné odmietnuť ako odvolanie podané neoprávnenou osobou. Následne sa v odôvodnení rozhodnutia uvádza (str. 2 a 3): „Podľa § 218 ods. 1 písm. b) O. s. p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený. Odvolanie proti uzneseniu krajského súdu podala „základná organizácia S.“, hoci tento subjekt nebol účastníkom konania pred krajským súdom ani účastníkom konania pred správnymi orgánmi na oboch stupňoch. Najvyšší súd zdôrazňuje, že v správnom súdnictve, ktoré poskytuje ochranu jednotlivcovi proti nezákonnému postupu alebo rozhodnutiu subjektu – nositeľov štátnej moci, je dominantným prvkom žalobca (navrhovateľ), s ktorým správny orgán konal a konať mal. Zmena, zámena alebo výmena osoby v pozícii žalobcu (navrhovateľa) by viedla po podaní návrhu k právnej neistote, kto a čo v správnej lehote brojil z akého titulu proti napadnutému rozhodnutiu. Toto, so všetkými dôsledkami platí aj pre odvolacie konanie. Preto dospel odvolací súd k záveru, že takto podané odvolanie je treba odmietnuť, pretože ho podala na to neoprávnená osoba. Na základe uvedeného Najvyšší súd nepociťoval potrebu vykonať zmenu v označení navrhovateľa“.

Voči uzneseniu Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Sžr/6/2010, o odmietnutí odvolania sme podali v zákonom stanovenej lehote na Ústavný súd SR Sťažnosť... zo dňa 18. 04. 2011, a to z dôvodu, že sme s poukazom na ust. § 246 c) ods. 1 O. s. p. využili na ochranu svojich

práv všetky dostupné právne prostriedky, ktoré nám zákon na ochranu základných práv účinne poskytuje. O predmetnej sťažnosti ešte nebolo rozhodnuté.

Z dôvodu právnej istoty sme voči uzneseniu Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Sžr/6/2010, o odmietnutí odvolania podali i napriek existencii ust. § 246 c) ods. 1 O. s. p... v zákonom stanovenej lehote Dovolanie zo dňa 15. 03. 2011...

V podanom dovolaní sme poukazovali na skutočnosť, že účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom a došlo k porušeniu princípu dvojinštančnosti konania. Najvyšší súd Uznesením zo dňa 30. 06. 2011, sp. zn. 1Sdo/28/2011, konanie o dovolaní zastavil, a to s poukazom na ust. § 246c ods. 1 O. s. p. V odôvodnení rozhodnutia sa vôbec nezaoberal porušením našich práv ani nami uvádzanými dôvodmi prípustnosti podaného dovolania. Súd len stručne uviedol, že zo žiadneho ust. Piatej časti O. s. p. Správne súdnictvo – nevyplýva prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu v správnom súdnictve...»

Sťažovateľka v obsahu sťažnosti namietala porušenie ňou označených základných a iných práv tým, že jej ako účastníčke konania bolo znemožnené konať pred súdom, porušenie zásady dvojinštančnosti konania a porušenie svojho práva „na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy súdom“. Z obsahu tejto časti argumentácie sťažovateľky je možné ustáliť, že táto smeruje proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžr 6/2010 z 31. januára 2011 o odmietnutí odvolania sťažovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 24. septembra 2010 o zastavení konania o preskúmanie rozhodnutia a postupu správneho orgánu (ďalej len „uznesenie z 31. januára 2011“).

Sťažovateľka však v petite sťažnosti namietala porušenie svojich základných a iných práv napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu (ktorým bolo zastavené konanie o dovolaní sťažovateľky proti uzneseniu najvyššieho súdu z 31. januára 2011) preto, že najvyšší súd zastavil konanie o jej dovolaní s poukazom na neprípustnosť dovolania v správnom súdnictve. Podľa sťažovateľky je prípustnosť dovolania daná aj v správnom súdnictve v prípade, ak túto prípustnosť odôvodňujú vady konania § 237 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktoré však najvyšší súd neskúmal, hoci boli sťažovateľkou v jej dovolaní namietané. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala okrem iných na nález

ústavného súdu č. k. IV. ÚS 283/07-35 zo 17. apríla 2008, v ktorom sa uvádza: „Prípustnosť dovolania podľa § 237 OSP je založená na princípe univerzality, čo znamená, že dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu bez ohľadu na povahu predmetu konania... ústavný súd zastáva názor, že ak je občianske súdne konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno napadnúť dovolaním aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie vylúčené, t. j. rozhodnutia vo veciach správneho súdnictva nevynímajúc...“

Sťažovateľka ďalej poukázala na to, že už skoršou sťažnosťou z 18. apríla 2011 podanou ústavnému súdu namietala porušenie svojich základných a iných práv uznesením najvyššieho súdu z 31. januára 2011 a o tejto sťažnosti dosiaľ nebolo rozhodnuté.

V samotnom návrhu na rozhodnutie ústavného súdu (petite sťažnosti) označila len napadnuté uznesenie a jemu predchádzajúci postup a ústavnému súdu navrhla, aby o jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné práva Z... podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 1 Sdo/28/2011 a ním vydaným uznesením zo dňa 30. 06. 2011, porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sdo/28/2011 z 30. 06. 2011 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť Z., trovy právneho zastúpenia v sume 261,82,- Eur + DPH na účet jej právneho zástupcu, a. s. r. o., JUDr. Z. B., konateľka a advokátka... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní

pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie označených základných a iných práv napadnutým uznesením, ktorým najvyšší súd zastavil konanie o dovolaní sťažovateľky proti uzneseniu najvyššieho súdu z 31. januára 2011.

V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 30. júna 2011 sa okrem iného uvádza:

«... zo žiadneho ustanovenia Piatej časti OSP – Správne súdnictvo – nevyplýva prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu súdu v správnom súdnictve, čo znamená, že najvyšší súd v správnom súdnictve nie je ani dovolacím súdom, je neprípustnosť dovolania prekážkou ďalšieho konania v tejto veci pred najvyšším súdom a preto súd podľa § 104 ods. 1 vety prvej konanie o dovolaní zastavil.

Uvedený právny názor rešpektuje aj doterajšiu judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej „niet žiadnych právnych pochýb o skutočnosti, že dovolanie je v správnom súdnictve neprípustné“ (II. ÚS 87/09, IV. ÚS 208/08). Ústavný súd taktiež vylúčil možnosť, že by zastavením dovolacieho konania z dôvodu neprípustnosti dovolania mohlo dôjsť k odmietnutiu spravodlivosti...»

Podľa § 250s OSP proti rozhodnutiu súdu, ktorým potvrdí rozhodnutie správneho orgánu, je prípustné odvolanie. Proti rozsudku súdu, ktorým zruší rozhodnutie správneho orgánu, je prípustné odvolanie len z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. a) a b). Obnova konania, dovolanie a mimoriadne dovolanie nie sú prípustné.

Podľa § 104 ods. 1 OSP prvej vety ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

V danom prípade najvyšší súd ako dovolací súd rozhodoval o dovolaní sťažovateľky proti uzneseniu najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu vydanému v rámci správneho súdnictva. Z tretej vety § 250s OSP zjavne vyplýva, že v správnom súdnictve nie je dovolanie prípustné. Za daných okolností najvyšší súd postupoval správne, ak konanie o dovolaní sťažovateľky s poukazom na § 104 ods. 1 OSP zastavil, keďže v danom prípade dovolanie nebolo prípustné. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (v danom prípade procesnými predpismi upravujúcimi postup súdu v rámci správneho súdnictva) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

Vzhľadom na skutočnosť, že najvyšší súd ako dovolací súd svoje uznesenie ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil a pritom postupoval v súlade s platnou právnou úpravou (§ 250s tretia veta v spojení s § 104 ods. 1 OSP) a v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu, na ktorú poukázal, ústavný súd dospel k záveru, že namietané uznesenie najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu je riadne odôvodnené, nemožno ho považovať za arbitrárne, a preto ním ani nemohlo dôjsť k porušeniu označených základných a iných práv sťažovateľky.

Ústavný súd je viazaný návrhom vo veci samej (petitom sťažnosti), a preto nebolo namieste posudzovať sťažovateľkou mimo petitu namietané porušenie jej práv uznesením najvyššieho súdu z 31. januára 2011.

Vo vzťahu k rozhodnutiu č. k. IV. ÚS 283/07-35 zo 17. apríla 2008 ústavný súd uvádza, že ide o ojedinelé rozhodnutie. Ústavný súd podľa konštantnej judikatúry dodržiava líniu svojej rozhodovacej činnosti tak, ako to je aj v tomto prípade.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa s ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2011